

Ook voor “Wt” staat de tijd niet stil

Want wat niet evolueert sterft

FRANS-JOS VERDOODT

De tijd staat niet stil. Ook niet voor *Wetenschappelijke tijdingen*, dat van de jaargang 2006 af gewoon *Wt* zal heten. Onder het letterwoord *Wt* zal het tijdschrift dezelfde lading blijven dekken. En voor alle duidelijkheid: *Wetenschappelijke tijdingen* blijft als ondertitel verder bestaan.

Wetenschappelijke Tijdingen werd in 1935 opgericht door Jozef Goossenaerts (1882-1962). Het tijdschrift heette toen *Wetenschap in Vlaanderen* en was het orgaan van de *Vereniging voor Wetenschap*. Die vereniging werd eveneens gesticht in 1935, zij droeg evenzeer de signatuur van Goossenaerts.

Van 1940 af noemde Goossenaerts zijn publicatie *Wetenschappelijke Tijdingen*. De naam dekte overigens de lading: het blad was inderdaad een verzameling van wetenschappelijke bijdragen én berichten – ‘tijdingen’ – omtrent allerlei wetenschappelijke initiatieven in Vlaanderen (congressen, leergangen, publicaties enz.).

Gedurende bijna een halve eeuw functioneerde het tijdschrift als de promotor van de algemene wetenschappelijke ontwikkelingen in Vlaanderen en tegelijk als de berichtgever van al die ontwikkelingen.

Op die wijze beschouwde het blad zichzelf als een actief onderdeel van de Vlaamse beweging. Met een opdracht: de specifieke Vlaamse wetenschappelijke traditie was nog een weke plant, zij moest gekoesterd en gevoed worden.

Tijdens de tachtiger jaren van vorige eeuw trad *Wetenschappelijke Tijdingen* in een nieuwe fase. Het credo van de ‘algemene’ wetenschapsbevordering werd verlaten en het blad richtte zich voortaan volkomen op de geschiedenis én de geschiedschrijving van de Vlaamse beweging.

Tegen de achtergrond van een zich snel ontwikkelende academische geschiedschrijving in Vlaanderen, kwam de nadruk thans geheel te liggen op het predikaat ‘wetenschappelijk’. Elke politieke kleuring werd geweerd, terwijl een vernieuwde en uitgebreide redactie een pluralistisch palet moest bieden van de beschikbare historiografen-deskundigen inzake de diverse aspecten van de Vlaamse beweging. Ook de auteurs moesten aan die kwalificatie beantwoorden.

Tijdens de negentiger jaren van vorige eeuw werd die trend exponentieel versterkt, zowel op het vlak van de academische inbreng als op het vlak van de thematiek.

Naast de synthetisch-kritische analyses, trad ook een conceptuele geschiedschrijving naar voren die aansloot bij de internationale trends in de historiografie van de naties, de nationale identiteiten en de nationale bewegingen. Daarenboven

Afbeelding van de oude drukkerij Vonksteen, s.d.
(Archief Drukkerij nv Vonksteen, Langemark)

werd het thematisch-historisch perspectief van de Vlaamse beweging verbreed in sociaal-culturele en sociaal-economische zin.

Om aan die ontwikkeling een steeds steviger ruggengraat te kunnen bieden, werd de redactie verder uitgebreid. Een eerste maal gebeurde dat in 1994, een tweede keer in 2004.

Die personele en inhoudelijke verworvenheden worden tijdens de komende jaren verder uitgediept. Gelijktijdig wordt gestreefd naar een vernieuwende vormgeving en naar een uitbreiding van het aantal rubrieken.

Naast de overzichtsartikels, de boekbesprekingen en de signalementen van publicaties, verschijnt van 2006 af in elk nummer tevens een rubriek *bronnen*. Daarin wordt telkens een transcriptie gebracht van een belangrijke bron m.b.t. de historiografie van de Vlaamse beweging, naast de annotatie, de situering en de wetenschappelijke commentaar.

Ten slotte wordt elk nummer voortaan ingeleid met een zogenaamd *editoriaal*, een hoofdartikel waarin de inhoud van het nummer contextueel wordt samengevat.

Sinds zijn oprichting in 1935 wordt *Wetenschappelijke Tijdingen*, zonder onderbreking, gedrukt bij de drukkerij **Vonksteen** in Langemark.

Die samenwerking wordt normaliter probleemloos voortgezet, verder steunend op het vakmanschap van het bedrijf. Want ‘vakmanschap is daar meesterschap’, zoals het gezegde luidt. Daarenboven toonde het Langemarkse bedrijf van de familie Top zich beslist genereus tijdens de periodes waarin het tijdschrift technisch en financieel niet zo goed bolde: “[het] *was bereid lastige kopij met alle zorgen te omringen en morde niet over facturen die een tijdlang onbetaald bleven*”.¹

Net zoals voor *Wetenschappelijke tijdingen*, wordt 1 januari 2006 een scharniermoment in de geschiedenis van de drukkerij Vonksteen. De derde generatie Tops (achtereenvolgens Eugeen, Jozef en Piet) neemt er de leiding in handen en tegelijk verlaat het bedrijf de gemeente Langemark en vestigt zich in Poperinge.

De aanvankelijke steendrukkerij Vonksteen ontstond in 1928 in Langemark. De bedrijfsnaam zou – *in tempore opportuno* – bedacht zijn door Cyriel Verschaeve (1874-1949) en verwijzen naar de activiteit als steendrukkerij. Jozef Lootens (1882-1955), notoire Vlaamsgezinde en vriend van Verschaeve, werd bestuurder van het bedrijf, dat gedurende decennia een der belangrijkste huisdrukkers zou blijven van de Vlaamse beweging.²

1. L. SIMONS, Eugeen Top (1903-2001), in: *Wetenschappelijke tijdingen*, jg. 61, 2002, nr. 1, pp. 45-46.

2. P. TOP, *De Familie Top*, Wenduine, 1989, pp. 51-54.